

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/17/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119201816
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119201816.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: O. Š., G.. XX.X.XXXX, K. L.. G. X, XXX XX O., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 451 Eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenu súdu dňa 24.1.2019 sa voči žalovanému domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1 451 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení strán, oboznámením obsahu spisu OS Prešov sp. zn. 9C/419/2015, žalobami sp. zn. 19Csp/70/2018 a sp. zn. 11Csp/55/2018 zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca v konaní vedenom pred OS Prešov pod sp. zn. 9C/419/2015 sa voči žalovanému domáhal uloženia povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. 8500079509 zo dňa 11.9.2014.

5. Rozsudkom zo dňa 5.9.2016 súd prvej inštancie žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 24.8.2017 pod sp. zn. 7Co/11/2017 s dátumom právoplatnosti 21.9.2017. Zo záverov uvedených rozhodnutí vyplýva, že žiadosť o poskytnutie úveru obsiahnutá v bode 5 zmluvy o revolvingovom úvere predstavuje návrh na uzavretie zmluvy podľa § 43a Občianskeho zákonníka. Ak žalovaný zmenil údaj o RPMN, fakticky išlo v zmysle ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka o odmietnutie návrhu žalobcu, ktoré je potrebné považovať za nový návrh. Tento nový návrh musel byť prijatý žalobcom v účastníkmi dojednanej písomnej forme. Povinnosť uzatvoriť zmluvu v písomnej forme priamo vyplýva z obsahu zmluvy o revolvingovom úvere. V zmysle bodu 13 zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 11.9.2014 na jej uzatvorenie sa vyžadovalo riadne vyplnenie zmluvy a následné podpísanie. K písomnému prijatiu nového návrhu v zmysle ust. § 46 ods.

2 Občianskeho zákonníka zo strany žalobcu nedošlo, a preto ani zmluva o revolvingovom úvere platne vzniknúť nemohla.

6. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov upravená v § 551 Občianskeho zákonníka slúži ako prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa. Závazok z takejto dohody je akcesorickým záväzkom, a preto jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku ako v tomto prípade nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať uspokojenie pohľadávky.

7. V žalobe žalobca uviedol, že s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. mu vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľ sa voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhal svojich spotrebiteľských práv, o čom svedčia vyššie uvedené rozsudky.

8. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal voči spotrebiteľovi recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti si žalobca voči žalovanému uplatňuje právo na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 451 Eur zodpovedajúcej sume, o ktorú sa chcel žalovaný na úkor žalobcu obohatiť prostredníctvom zrážok zo mzdy nad sumu nesplatenej istiny úveru.

10. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Z podanej žaloby nevyplývajú žiadne také skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadosťučinenia ako spôsobu zavŕšenia ochrany spotrebiteľa. Jeho vznik nie je automatický, naopak vznik tohto nároku treba chápať ako prostriedok završujúci ochranu spotrebiteľa za situácie, kedy to okolnosti vyžadujú.

11. Rozsudkom OS Prešov pod sp. zn. 9C/419/2015 bolo rozhodnuté o povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy na základe všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a nie na základe porušenia ustanovení určených na ochranu spotrebiteľa. Z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému sa finančné zadosťučinenie uplatňuje. Žalobca výšku ním uplatňovaného nároku odôvodňuje tak, že má ísť o sumu, o ktorú sa chcel žalovaný bezdôvodne obohatiť. Uvedené tvrdenie je po skutkovej i právnej stránke nedôvodné. Zrážka zo mzdy slúži a je určená na uspokojenie pohľadávky. Samotná dohoda o zrážkach zo mzdy nezakladá právny vzťah medzi dlžníkom a veriteľom, na základe ktorého má dlžník plniť žalovanému.

12. V podanej žalobe žalobca neoznačil žiadnu skutočnosť ani dôkaz, v zmysle ktorého by žalovaný pri predložení žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy konal s cieľom získať bezdôvodné obohatenie. Z obsahu žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy vyplýva, že sa žiada ich vykonávanie pre účely uspokojenia záväzkov žalobcu a nie pre účely, ktoré by boli spojené s takými skutočnosťami, v ktorých by išlo o bezdôvodné obohatenie. Tvrdenia žalobcu by bolo pravdivé len v prípade, ak ku dňu predloženia žiadosti o zrážkach zo mzdy mal uhradenú aspoň sumu, ktorú nesplatil a súčasne by bolo právoplatne ustálené, že žalovaný voči žalobcovi nemá žiaden nárok, teda že žiada o vykonávanie zrážok pre nejestvujúci nárok. Poukázal aj na to, že žalobca si v konaní vedenom pred OS Prešov sp. zn. 19Csp/70/2018 a sp. zn. 11Csp/50/2018 už uplatnil nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Ak je účelom zadosťučinenia nahradenie diskomfortu, ktorý spotrebiteľ mal v súvislosti s uplatnením práva na súde zažívať, potom je na mieste otázka, či multiplikovanie sporov a rozdrobovanie do viacerých znamená, že sa má multiplikovane poskytovať, resp. vôbec, či má takto vznikáť primerané zadosťučinenie. Súčasne uviedol, že na základe predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 1 350 Eur, pričom žalobca do dnešného dňa žalovanému vrátil iba sumu 491,94 Eur.

13. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom

(ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Žalobca sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatiť na základe dohody o zrážkach zo mzdy nad sumu nesplatenej istiny úveru.

15. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

16. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

17. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

18. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

19. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobca si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 29C/419/2015 voči žalovanému uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z. z.

20. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

21. S poukazom na všetky okolnosti prípadu súd považoval za primeranú výšku primeraného finančného zadosťučinenia sumu 200 Eur. V porovnaní s inými prípadmi u žalobcu nedošlo k zmenšeniu majetku,

napr. preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ani k priamym vyhrážkam a zastrášaním zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jeho psychiku či rodinný život.

22. Druhou skutočnosťou, ktorú súd vzal do úvahy pri rozhodnutí o výške primeraného zadostučinenia bolo to, že žalobca doposiaľ nesplatil ani istinu poskytnutého úveru, čo nesporne vyplýva z vyjadrení sporových strán, ktoré zhodne uviedli, že z istiny poskytnutého úveru vo výške 1 350 Eur na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500079509 doposiaľ uhradil iba sumu 491,94 Eur. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobca doposiaľ žalovanému nevrátil ani istinu poskytnutého úveru, preto súd prvej inštancie nepovažoval za primerané finančné zadostučinenie sumu vo výške uplatnenej žalobcom.

23. V danom prípade primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 200 Eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok KS v Prešove zo dňa 24.5.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016).

24. Pokiaľ ide o konania vedené pred OS Prešov sp. zn. 11Csp/50/2018 a sp. zn. 19Csp/70/2018, v týchto sa žalobca domáha nároku na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia za porušenie jeho spotrebiteľských práv zo strany žalovaného zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere č. 8500022692 a č. 8500096475, na základe právoplatných rozhodnutí súdu sp. zn. 15C/505/2015 a sp. zn. 15C/420/2015. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobca sa v uvedených konaniach domáha zaplatenia primeraného finančného zadostučinenia za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ale na základe iných súdnych rozhodnutí a z iných zmlúv o úvere ako v konaní predmetnom.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

28. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

29. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľstvi C. H. Beck).

30. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza

dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

31. Keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

32. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume primeraného finančného zadosťučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.